

Tämä on rinnakkaistallenne. Sen viitetiedot saattavat erota alkuperäisestä /

This is a self-archived version of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Version: publisher's version

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Nykänen Inka 2022. Harrastetarhaajienkin mehiläiset mukaan pölytystyöhön. Mehiläinen 39 (1), 24 - 25.

Kuva: Fila Ritvanen

Harrastetarhaajienkin mehiläiset mukaan pölytystyöhön

Viljelykasvien pölytyksessä riittää pientarhaajienkin mehiläisille tehtävää, kirjoittaa Satoa ja laatua pölytyspalvelulla -hankkeen projektipäällikkö Inka Nykänen.

Atlantin toisella puolella pölytyspalvelu on Amerikan malliin suurta ja näyttävää: rekikalasteittain pesiä siirretään pölyttämään erityisesti mantelia. Meillä Suomessa eletään kuitenkin aivan erilaisessa todellisuudessa ja hyvä niin. Sekä pölytystä tarvitsevat maatilat että sitä tarjoavat tarhaajat ovat meillä kohtuullisia kooltaan ja ripoteltuna ympäri maata.

Mittakaavan ja etäisyyksien lisäksi meillä eletään toisenlaisessa todellisuudessa muustakin syystä. Meillä viljeltävät kasvit eivät nimittäin tuota lähimainkaan sellaisia voittoja kuin arvokas manteli. Marjakasveilla on pääsääntöisesti kannattavaa maksaa pölytyksestä myös meillä, mutta peltokasveista arvokkaimmalkin sadonlisästä saatava hinta on niin pieni, ettei pölytyspalvelukorvausta ole varaa maksaa. Tämä on harmillista, sillä pölytyksen tuomaa sadonlisää kaittattaisiin kannattavuuden rajamailla tasapainottelevassa maataloudessa.

Kaupalliselle pölytyspalvelulle on meilläkin tarvetta, mutta sen rinnalle tarvitaan viljelijän ja tarhaajan yhteistyötä, joka perustuu muuhun kuin rahalliseen korvaukseen. Sekä kaupallinen että muunlaisen yhteistyöhön perustuva pölytyspalvelu on lisäksi saatava toimimaan täällä pitkiin etäisyyksien maassa.

Yhteistyötä pientarhaajien ja viljelijöiden välille

Sivutöinä tai harrastuspohjalta tarhaajat mehiläishoitajat unohtuvat

helposti, kun pohditaan ratkaisuja kasvitilan pölytyksen järjestämiseen. Toki ison tilan tarvitseman pesämäärän järjestäminen voi äkkiseltään olla muutaman pesän tarhaajalle mahdollon tehtävä. Luottamuksellisen ja pitkäkestoisen yhteistyön avulla sekin kuitenkin onnistuu. Pientarhaajia on paljon, ja he ovat jakautuneet ympäri Suomea. Harrastajista muodostuu koko maan kattava verkosto, joka parhaimmillaan pystyisi vastaamaan pölytystarpeeseen maan jokaisessa niemessä ja notkossa. Pientenkin tarhaajien ja viljelijöiden välille pitää vain saada aikaan nykyistä laajamittaisempaa yhteistyötä.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan eli CAPin uusi kansallinen suunnitelma näyttää viljelijän ja tarhaajan yhteistyön kannalta lupaavalta: tukea voi tulevaisuudessa saada paitsi pölyttäjille ravintoa tarjoavien sato- kasvien, kuten tattarin, viljelylle myös monimuotoisuuskasveille, joihin kuuluu monia hyviä mesikasveja. Nyt viimeistään kannattaa viritellä yhteistyötä tutun viljelijän kanssa tai luoda suhteita viljelijöihin.

Tarhaajan kannattaa tutustua kasvinviljelijän arkeen

Viljelykasvin pölytys mietityttää yhä useammalla tilalla. Pölytyksestä on ollut paljon puhetta mediassa, ja pölytystä kaipaavat viljelykasvit kuuluvat yhä useamman tilan viljelykiertoon. Mehiläisten etsiminen tilan pölytystä hoitamaan jää silti helposti tekemättä. Aika kun ei tahdo riittää uuteen asi-

aan perehtymiseen. Siispä tarhaajien kannattaa itse olla aktiivisia, tarjota pesiään pölytykseen ja muistuttaa sen hyödyistä sekä tukien tuomista mahdollisuuksista. Tämä vaatii hieman paneutumista, mutta palkkiona voi olla hyvien mesilaidunten ympäröimä pysyvä tarhanpaikka. Tarhaaja voi saada mesikasvivasustoista erittäin hyvän hunajasadon. Esimerkiksi hehtaarin hunajakukkapellosta mehiläiset voivat kerätä peräti 500 kg hunajaa.

Samoin kannattaa paneutua yhteistyökumppanin alan perusasioihin. Mehiläistarhauksessa ja maanviljelyssä tehdään molemmissa töitä luonnon ehdoilla. Alat eroavat kuitenkin paljon toisistaan – kulut ja tulot rakentuvat eri tavalla. Samoin työt ja niiden ajoittuminen ovat tyystin erilaisia. Erityisesti harrastuspohjalta toimivan tarhaajan ja hyvin yrittäjähenkisen marjanviljelijän voi olla vaikea löytää yhteistä kieltä.

Harrastuksenaankin tarhaavan kannattaa olla perillä kuluistaan ja tuloistaan myös silloin, kun yrittäjyys ei ole omaa sydäntä lähellä. Numeroilla on kätevä perustella pölytyspalvelusta pyydettävä korvaus, olipa se siten rahallinen maksu, mesilaidun tai mitä tahansa muuta. Samalla välttyy tekemästä tappiota. Numeroilla perustellen myös pölytyksen hyöty on helpompi sisäistää. Yhteistyökumppanin alan perusasioihin tutustumisen kannattaa muistakin syistä. Esimerkiksi kasvinsuojeluaineisiin liittyy paljon myös aiheettomia ennakkoaluoloja, jotka rajoittavat suotta viljelijän ja tarhaajan yhteistyötä.

Pölytyspalveluoppaasta perusasiat haltuun

Satoa ja laatua pölytyspalvelulla -hankkeessa etsittiin ratkaisuja viljelijän ja tarhaajan yhteistyön haasteisiin sekä toimivia käytänteitä pölytyspalvelun järjestämiseen. Tärkeimmät asiat koottiin hankkeen lopussa yksin kansiin, *Pölytyspalveluoppas: Satoa ja laatua mehiläistarhaajan ja viljelijän yhteistyöllä* -julkaisuun. Opas on tarkoitettu niin tarhaajalle kuin viljelijällekin, ja se on verkossa ilmaiseksi kaikkien luettavissa.

Tervetuloa siis kaikki tarhaajat mukaan tarjoamaan pölytyspalveluita ja kehittämään alaa eteenpäin. Ei

isoksi ja näyttäväksi Amerikan malliin, vaan juuri meille sopivaksi. Kiitos myös jo mukana olleille tarhaajille. Ilman apuamme olisi opas ja tämäkin juttu jäänyt syntyttämättä.

Pölytyspalveluoppas löytyy TheSeus-palvelusta verkosta: urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021120859603

Satoa ja laatua pölytyspalvelulla -hankkeen nettisivuilta on puolestaan saatavilla kaikki hankkeen aikana julkaistu materiaali: satoajalaatua.savonia.fi/tietoa/julkaisut

Inka Nykänen

Satoa ja laatua pölytyspalvelulla -hanke
inka.nykanen@savonia.fi

